

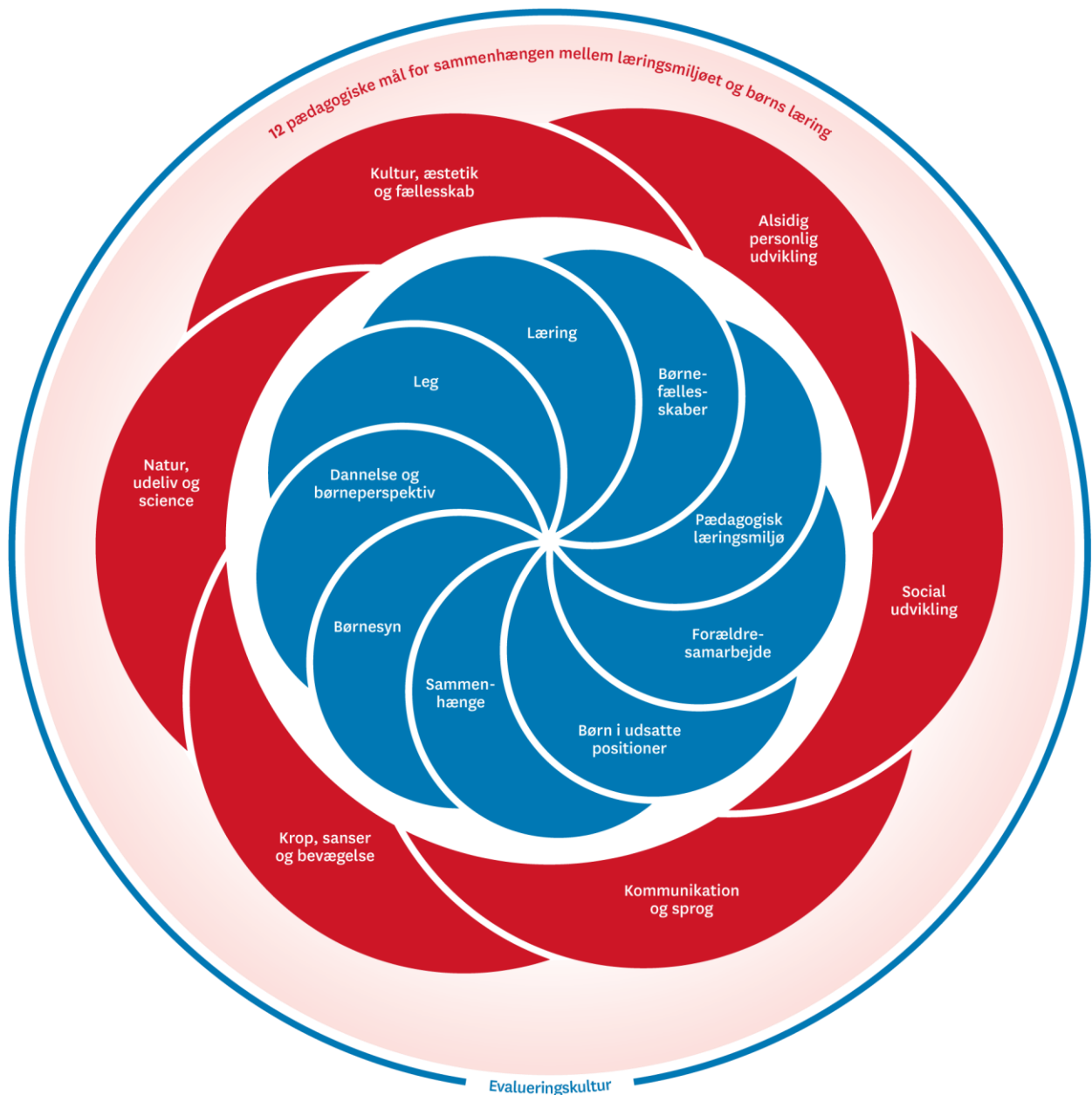
Pædagogisk læreplan for Børnehuset Mølleløkke 2024

Højreklik her og vælg Skift billede for at indsætte billede eller logo

Læring og leg - Vilje og vej

12 pædagogiske mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring

Hvem er vi?

Den styrkede pædagogiske læreplan for den integrerede institution Børnehuset Mølleløkke

Læring og leg, vilje og vej

Udgangspunktet for vores pædagogiske læreplan er, at alle børn skal være med i fællesskabet. Læreplanen bygger på de 4 søjler i dagtilbudsloven: trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Vores pædagogiske læringsmiljø dækker over hele dagen:

De rutinemæssige aktiviteter
De planlagte aktiviteter
De børneinitierede aktiviteter / leg

Legen har fået større gyldighed igen, da loven for dagtilbud beskriver: "at legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud. Legen er grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling, og legen fremmer blandt andet fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet." Det betyder, at vi som personale har fokus på de forskellige former for leg i løbet af dagen og vores rolle som voksen i forhold til leg, for at sikre alle børns deltagelses- og udviklingsmuligheder.

Loven siger, at børn i dagtilbud skal have et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring

Den pædagogiske læreplan skal afspejle vores pædagogiske praksis og være overskuelig for såvel personale som forældre.

Børnehuset Mølleløkke

April 2023 flyttede vi ind i den nybyggede institution: Børnehuset Mølleløkke.

Institutionen blev opført som en lille "børnelandsby" med 2 – 3 grupperum til de enkelte årgange med egen indgang, toiletrum og garderobe og store lyse fællesarealer, male/krea værksted, science rum, motorikrum og meget mere.

Bygningen i sin helhed fremstår som en lille intim landsby med mindre torvedannelser, huse og varierede rumhøjder.

Legepladsen er zoneopdelt, så der er plads til den vilde, den stille, den undersøgende og den eksperimenterende leg. Legepladsen er planlagt kuperet med megen natur/vild med vilje og beplantning.

Ud over helligdagene har vi **ingen lukkedage**, dvs. vi har åbent alle hverdage året rundt fra 7.00 - 17.00 (fredag dog 16.00), og der er mulighed for tilkøb af morgenpasning. Der er **11 måneders forældrebetaling**.

Fælles pædagogisk grundlag	Børnesyn
Hvad betyder det for os	Et barn har værdi i sig selv. Børn har ret til leg og udforskning. Børn skal føle sig set og hørt. Børn har ret til at være forskellige og udvikle sig i forskelligt tempo. Børn har brug for voksne, der kan vise vejen frem i livet og lære dem det, der kan bidrage til en sund og tryk opvækst.
Pædagogisk praksis Derfor vil vi	Arbejde i små grupper med faste voksne, så der kan skabes tillid og tryk. Give børnene nærvær, omsorg og tryk. Anerkende børnene Lytte til børnenes meninger og interesser og handle derudfra i videst omfang. Arbejde ud fra et børneperspektiv. Inddrage børnenes meninger i de beslutninger vi tager. Være bevidste om, hvad der bidrager til at give børn trivsel, læring, udvikling og dannelse med henblik på deres senere færden i livet.
Pædagogiske principper Derfor er det vigtigt at de voksne	Er omstillingsparate og fleksible på børnenes præmisser. Respektere forskelligheder og kan rumme dem. Værner om børnenes trivsel og fantasi.
Hvordan kommer det til udtryk? Når børnene viser, at de har oplevet/ nået / er på vej til at:	Børnene trives og udvikler sig. Vi kan se børnene fordybe sig, fortæller og deltager aktivt. Er nysgerrige på omverdenen. Høres og oplever sig som værdifulde. Oplever at de har en demokratisk stemme. Kan rumme hinandens forskelligheder (den voksnes holdning smitter af på børnene).

Fælles pædagogisk grundlag	Dannelse og børneperspektiv
Hvad betyder det for os	<p>Vi medtænker dannelse, ligestilling og demokrati i vores daglige pædagogiske arbejde.</p> <p>Børn skal lære at begå sig i forskellige arenaer og kende til almindelig pli. Børnene skal lære at have respekt for sig selv, deres omverden og for forskelligheder.</p> <p>Barndommen har værdi i sig selv, og vi følger børnenes initiativ og lytter til deres behov og formåen.</p> <p>Børneperspektivet skaber medbestemmelse og medindflydelse på børnenes hverdag.</p> <p>I vores pædagogiske arbejde lægger vægt på en blanding af hverdagsrutiner, børneinitierede aktiviteter og voksenplanlagte forløb.</p>
Pædagogisk praksis Derfor vil vi	<p>Være observerende og lyttende på børnenes lege, aktiviteter og samspil.</p> <p>Afholde børnemøder / børneinterview.</p> <p>Afholde samling / rundkreds med øje for børnenes fortællinger.</p> <p>Inddrage børnene i praktiske opgaver.</p> <p>Give nærvær og anerkendelse.</p> <p>Arbejde med temaer/ have emneuger.</p> <p>Spille spil.</p> <p>Vedligeholder traditioner.</p> <p>Tage børnene med på ture – kendskab til nærmiljøet.</p>
Pædagogiske principper Derfor er det vigtigt at de voksne	<p>Er iagttagende på børnenes initiativer, lydhøre over for deres interesser og behov.</p> <p>Skaber en meningsfyldt hverdag.</p> <p>Skaber rum til medbestemmelse, medindflydelse og medinddragelse.</p> <p>Skaber gode og trygge rammer, der lægger op til leg, læring og udforskning.</p> <p>Støtter og vejleder barnet – herunder i at holde fast i trufne valg.</p> <p>Er opmærksomme på børnenes formåen og kunnen.</p> <p>Møder barnet på en åben, anerkendende måde.</p> <p>Sætter ord på det vi gør.</p> <p>Er rollemøder for sociale spilleregler, normer og pli. Vi bruger os selv som værktøj (vores ageren).</p> <p>Er bevidste om dannelsesaspektet i aktiviteter.</p> <p>Bliver præsenteret for normer og regler – også de uskrevne.</p>
Hvordan kommer det til udtryk? Tegn på dannelse	<p>Børnene føler sig set, hørt og lyttet til.</p> <p>De udviser motivation, lyst og energi.</p> <p>De videreudvikler aktiviteter / leg og opfordrer til gentagelse.</p> <p>Børnene viser, at de har forstået de sociale spilleregler.</p>

Når børnene viser, at de har oplevet/ nået / er på vej til at:	Børnene udviser egne meninger og holdninger, samtidig med at have forståelse for fællesskabet. Børnene hjælper hinanden, viser hensyn, kan vente på tur og kan løse små konflikter på egen hånd. Selvregulering og robusthed.
--	---

Leg

Fælles pædagogisk grundlag	Leg
Hvad betyder det for os	<p>Leg er værdifuld for børn.</p> <p>Leg skaber fordybelse.</p> <p>Børnene lærer gennem leg at indgå i sociale relationer og de sociale spilleregler, der følger med.</p> <p>Leg giver mulighed for kreativitet.</p> <p>Leg kan give AHA oplevelser.</p> <p>Leg skaber læring.</p> <p>Leg fremmer fantasien.</p> <p>Leg skaber nysgerrighed.</p> <p>Børn samles om legen og udvikler venskaber.</p>
Pædagogisk praksis Derfor vil vi	<p>Skabe understøttende leg, hvor børnene har mulighed for at få nye / videreudvikle deres kompetencer.</p> <p>Give børnene omgivelser, der kan forandres, for at skabe nye læringsrum.</p> <p>Have legetøj tilgængelig i børnehøjde.</p> <p>Skabe rum til at udforme og udforske legen.</p> <p>Lave læsehjørner og nicher og skabe mulighed for rum i rummet.</p> <p>Bruge naturens muligheder for leg.</p> <p>Have voksenstyret leg og give plads til fri leg.</p>
Pædagogiske principper Derfor er det vigtigt at de voksne	<p>Understøtter børn, der har svært ved at lege.</p> <p>Lægger vægt på og giver plads til fri leg og at legen opsøges på frivillig basis.</p> <p>Spiller, leger m.m. og er nysgerrige sammen med børnene.</p> <p>Lader børnene udvikle lege, der interesserer dem og giver plads til fantasi og kreativitet.</p> <p>Tilrettelægger lege/ forløb, der giver børnene lyst til at lære nye ting.</p>

	<p>Tager hensyn til det enkelte barns udviklingstrin.</p> <p>Guider børn i legen og spørger ind til den, og evt. er behjælpelige med rekvissitter.</p> <p>Er bevidste om, at fri leg ikke er fri for voksne.</p> <p>Har fokus på og støtter de børn, der har svært ved at komme ind i en leg, for at udvikle legen for ALLE børn.</p>
<p>Hvordan kommer det til udtryk?</p> <p>Tegn på læring Når børnene viser, at de har oplevet/ nået / er på vej til at:</p>	<p>For at kunne indgå i leg er det værdifuldt at:</p> <p>Kunne lege med andre.</p> <p>Kunne give og tage.</p> <p>Kunne lege alene.</p> <p>Kunne vise hensyn til andre.</p> <p>Kunne lytte til andre.</p> <p>Aflæse andres signaler.</p> <p>Tilsidesætte egne behov for at indgå i legen.</p> <p>Skulle kunne gå på kompromis i legen, samt med egne ønsker.</p>

Læring

Fælles pædagogisk grundlag	Læring
Hvad betyder det for os	<p>Læring er tilegnelse af færdigheder, ofte ved en læringsproces, som barnet selv har indflydelse på.</p> <p>Læring sker f.eks. gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning generelt og ved at blive udfordret inden for zonen for nærmeste udvikling.</p>
<p>Pædagogisk praksis</p> <p>Derfor vil vi</p>	<p>Være bevidste om og indrette det pædagogiske læringsrum således at:</p> <p>Læring sker i vekslende mellem forskellige aktiviteter og rutiner.</p> <p>Læring sker over alt, hvor barnet færdes.</p> <p>Læring skal tage afsæt i leg og udforskning.</p> <p>Give børnene mangfoldige og rige erfaringer med lege og andre aktiviteter.</p> <p>Målrettet tilrettelægge pædagogiske forløb og læringsmiljøer, i hvilke børnene med en legende og eksperimenterende tilgang kan få mening i læringen - kan opnå forståelse for/ viden om det givne emne.</p>

<p>Pædagogiske principper</p> <p>Derfor er det vigtigt at de voksne</p>	<p>Er bevidste om, at børn lærer ved at udforske med krop og sanser, ved at undre sig og stille spørgsmål.</p> <p>Har fokus på og støtter de børn, der har svært ved at komme ind i legen, for at udvikle legen for ALLE børn.</p>
<p>Hvordan kommer det til udtryk?</p> <p>Tegn på læring</p> <p>Når børnene viser, at de har oplevet/ nået / er på vej til at:</p>	<p>Udviser glæde ved mestring.</p> <p>Udviser stolthed i forbindelse med selvhjulpethed.</p> <p>Giver udtryk for viden og opnåede kompetencer.</p>

Børnefællesskaber

<p>Fælles pædagogisk grundlag</p>	<p>Børnefællesskaber</p>
<p>Hvad betyder det for os</p>	<p>Et børnefællesskab er et socialt samspil, hvor en gruppe børn er fælles om noget, samt oplever en følelse af sammenhold på tværs af alder, køn og kultur.</p>
<p>Pædagogisk praksis</p> <p>Derfor vil vi</p>	<p>Skabe plads til at børnene kan gå i selvvalgte børnefællesskaber. Lytte til børnene.</p> <p>Guide børnene til at indgå i relationer med andre børn.</p> <p>Hvis det har et pædagogisk formål holde samling på tværs af alder og grupper.</p> <p>Planlægge aktiviteter i mindre grupper.</p> <p>Give børnene mulighed for at indtage forskellige roller i fællesskabet, både ved planlagte aktiviteter og ved selvvalgte aktiviteter.</p> <p>Følge børnenes initiativ i det omfang det er muligt.</p>
<p>Pædagogiske principper:</p> <p>Derfor er det vigtigt at de voksne</p>	<p>Skaber rammer og muligheder for at børnefællesskaber / venskaber kan opstå.</p> <p>Er gode rollemodeller.</p> <p>Har kendskab til det enkelte barn, og på denne baggrund skaber grobund for meningsfulde børnefællesskaber og venskaber.</p> <p>Planlægger aktiviteter, der tager udgangspunkt i børnenes interesser, nysgerrighed og ideer.</p> <p>Skaber rum for, at det enkelte barn får mulighed for at afprøve forskellige positioner.</p> <p>Er opmærksom på, at alle børn indgår i meningsfulde relationer og danner venskaber.</p>

<p>Hvordan kommer det til udtryk?</p> <p>Tegn på udvikling af børnefællesskaber</p> <p>Når børnene viser, at de har oplevet/ nået / er på vej til at:</p>	<p>Tager initiativ til at danne venskaber og der opstår betydningsfulde relationer.</p> <p>Udviser tryghed, udvikling og læring.</p> <p>Udvikler deres sociale kompetence.</p> <p>Lærer at give udtryk for egne ideer og holdninger, samtidig med at de lærer at respektere andres ideer og holdninger.</p> <p>Styrkes i deres selvværd og selvtillid.</p>
---	--

Pædagogisk læringsmiljø

Fælles pædagogisk grundlag	Pædagogisk læringsmiljø
Hvad betyder det for os	<p>Vi befinder os altid og hele tiden i et pædagogisk læringsmiljø.</p> <p>Det pædagogiske læringsmiljø dækker over hele dagen i de faste rutiner, planlagte aktiviteter og den frie leg – i samarbejde med børn og forældre. Derfor er det vigtigt, at personalet er bevidste om egne og kollegaers kompetencer og udnyttelse af disse og hvad den givne situation kan indbringe af læring – både spontant og planlagt.</p>
<p>Pædagogisk praksis</p> <p>Derfor vil vi</p>	<p>Have fleksible rum og møbler. Vi tilpasser møbler / rum efter temaer og behov, vilde og stille lege.</p> <p>Skifte legetøj ud - dette skaber ny dynamik, nysgerrighed og lege.</p> <p>Arrangere / invitere til forskellige arrangementer for børn og familier.</p> <p>Skabe læringsmiljøer ud fra forskellige temaer / traditioner og højtider.</p> <p>Skabe læringsrum med udgangspunkt i børnenes initiativer.</p> <p>Give plads til at følge børnenes lege og aktiviteter.</p> <p>Ind tænke de rutinemæssige situationer som læringsmiljøer.</p> <p>Være opmærksomme på børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.</p>
<p>Pædagogiske principper</p> <p>Derfor er det vigtigt at de voksne</p>	<p>Skaber trygge, temabaserede, fleksible læringsmiljøer såvel indendørs som udendørs.</p> <p>Er bevidste om at indføre digitale medier som en del af et læringsmiljø.</p> <p>Er bevidste om at inddrage natur og nærmiljøet i børnenes læring og leg.</p> <p>Er omsorgsfulde, forstående, anerkendende og engagerede.</p> <p>Løbende opkvalificerer sig gennem relevante kurser/uddannelse.</p>
Hvordan kommer det til udtryk?	<p>Gør brug af rum og materialer.</p> <p>Efterspørger og er nysgerrige og opmærksomme.</p> <p>Videre udvikler deres leg og fantasi.</p> <p>Udvider deres horisont og vi ser en udvikling.</p> <p>Glade og trykke børn som trives.</p>

Når børnene viser, at de har oplevet/ nået / er på vej til at:	Kommer med ideer Udvikler sig i forhold til deres nærmeste udviklingszone
--	--

Samarbejde med forældre om børns læring

Fælles pædagogisk grundlag	Forældresamarbejde om børns læring
Hvad betyder det for os	I samarbejde med forældrene har vi et fælles ansvar for barnets læring. I fællesskab forbereder vi børnene på de udfordringer, der vil være i institutionsmiljøet.
Pædagogisk praksis Derfor vil vi	Afholde sociale forældrearrangementer, hvor forældrene inddrages og bidrager til planlægning og afholdelse. Afholde informative forældremøder, bl.a. møde med valg til bestyrelsen, stueforældremøder. Afholde forældresamtaler omkring børnenes trivsel og udvikling, Vægte den daglige samtale i hente / bringesituationen. Involvere forældrene i børnenes projekter. Give forældre mulighed for at deltage i institutionen ved indkøring. Kommunikere via Aula. Dokumentere pædagogiske projekter synligt i institutionen og på Aula.
Pædagogiske principper Derfor er det vigtigt at samarbejdet er præget af:	Professionalitet i forældresamarbejdet - forældrene skal føle sig trygge ved personalet. Forældreinddragelse og understøttelse af det pædagogiske arbejde i hjemmet. Gensidigt / fælles ansvar for barnets og børnegruppens trivsel og læring. Forældrene holder sig orienteret og bakker op om vores arbejde. Klare linjer for samarbejdet. Barnet er i centrum (trivsel, læring, udvikling og dannelse).
Hvordan kommer det til udtryk? Tegn på børns læring og forældresamarbejde Når børnene / forældrene viser, at de har oplevet/ nået /	For at få et godt forældresamarbejde omkring barnets læring er det værdifuldt at afklare forventninger og skabe gensidig: Åbenhed. Ærlighed. Respekt og forståelse for hinandens forskellighed.

er på vej til at / bidrager med:	Interesse for barnet. Tillidsfuld kommunikation gennem dialog både om den daglige og den planlagte samtale.
----------------------------------	--

Børn i udsatte positioner

Fælles pædagogisk grundlag	Børn i udsatte positioner
Hvad betyder det for os	Barnet skal anerkendes som det unikke barn det er. Barnet har ret til at udvikle sig optimalt i det fællesskab en daginstitution udgør. Med udgangspunkt i barnets kompetencer indgår barnet i vores læringsmiljø på den måde barnet magter.
Pædagogisk praksis Derfor vil vi	Hvis et barn giver anledning til bekymring, vurderes i samråd med forældrene, hvilken støtte og hvilke rammer dette arbejde skal foregå i. I et vist omfang vil vi kunne tilbyde særlige intensive tiltag, for at give barnet den ekstra støtte, det i perioder har brug for, ofte på baggrund af vejledning fra PPR's tale-hørekonsulenter, psykologer eller fysioterapeuter. I andre situationer kan barnet have behov for større opmærksomhed og støtte end vi i vores almindelige dagligdag kan tilbyde. Her er der mulighed for særlige tiltag i Aabenraa Kommunes regi.
Pædagogiske principper Derfor er det vigtigt at de voksne	Er bevidste om at, børn er forskellige og har forskellige behov i forskellige situationer og der skal være plads til denne forskellighed. Dette forudsætter den voksnes kendskab til barnets behov, udviklingstrin og reaktionsmønster. Derfor er det vigtigt at: Vi tager udgangspunkt i børnenes kompetencer for at tilrettelægge den særlige indsats. Vi er opmærksomme på børnenes signaler, kommunikation og tegn og respekterer dem. Dagligdagen tilstræbes tilrettelagt således, at der er afsat ressourcer til at tilgodese det enkelte barns behov for guidning og hjælp.

<p>Hvordan kommer det til udtryk?</p> <p>Tegn på læring Når børnene viser, at de har oplevet/ nået / er på vej til at:</p>	<p>Enkelte børn har dog et særligt behov for vores opmærksomhed.</p> <p>Disse børn kan have brug for et læringsmiljø med særligt tilrettelagte rammer og aktiviteter, så de får den nødvendige støtte og mulighed for at få optimale udviklingsbetingelser.</p>
--	---

Sammenhæng til børnehaveklassen

<p>Fælles pædagogisk grundlag</p>	<p>Sammenhæng til børnehaveklassen</p>
<p>Hvad betyder det for os</p>	<p>Vi har et forpligtende samarbejde med skolen. Der er lokalt udarbejdet et årshjul, som definerer samarbejdet, med obligatoriske overgangsaktiviteter. Vi skaber gode overgange. Vi har en grundig overlevering til skolen. Vi tager udgangspunkt i det centralt udfærdigede materiale: Overgang og sammenhæng mellem dagtilbud og skole i Aabenraa Kommune, til vurdering af skoleparathed. Vi skal give det enkelte barn den bedste forudsætning for en god skolestart.</p>
<p>Pædagogisk praksis Derfor vil vi</p>	<p>Etablere et skoleunderstøttende læringsmiljø det sidste år inden skolestart, hvor vi tager udgangspunkt i de pædagogiske læreplaners emner og punkter. Arbejde med "skal" opgaver – ikke selvvalgte opgaver. Arbejde med selvhjulpethed. Arbejde med robusthed, så børnene tør stå ved deres egne meninger og kan tåle et nej. Arbejde med selvtillid – tro på at man kan. Arbejde med at indgå i nye børnefællesskaber. Forbereder børnene på det nye, der venter. Introducere og give nysgerrighed på bogstaver, tal, former, mønstre, mængder, overbegreber osv. Brobygning til skolen ved deltagelse i planlagte overgangsaktiviteter, spontane og planlagte besøg. Udvide en positiv forventning/holdning til skolestart.</p>
<p>Pædagogiske principper Derfor er det vigtigt at de voksne</p>	<p>Støtter børnene individuelt til at "mestre" ovenstående. Ser barnets/børnenes perspektiv og sætter aktiviteter i gang, der får børnene til at vokse (jeg kan godt). Er lyttende og tager de emner op til debat, som børnene er optaget af, samtidig med at holde planlagte aktiviteter i gang (ekstra læring). Ser alle børn i gruppen. Er nærværende, lyttende og anerkendende. Er opmærksomme på børn i udsatte positioner og handler, når børnene udviser tegn på manglende skoleparathed.</p>

	Samarbejder med skolen og eksterne samarbejdspartnere for at finde det rette skoletilbud til alle børn.
Hvordan kommer det til udtryk? Tegn på læring og gode overgange / sammenhæng Når børnene viser, at de har oplevet/ nået / er på vej til at:	At barnet udviser robusthed, glæde og nysgerrighed på læring. Oplever sig som en del af et forpligtende fællesskab. Har positive erfaringer fra dagtilbuddets fællesskaber, kan indgå i et fællesskab og kan tage initiativ. Tør møde nye udfordringer. Forstår kollektive beskeder. Har lyst til at lære og udfordrer sig selv. Kan koncentrere sig / fordybe sig – både i en selvvalgt og en ikke selvvalgt opgave. Har passende sproglige kompetencer.

Inddragelse af lokalsamfundet

Hvordan inddrager Børnehuset Mølleløkke lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn:

Ved at bruge de faciliteter, der er i nærområdet som læringsmiljø: skov, legepladser, Bov svømmehal, Lyreskovskolen, Bov kirke, Grænehallerne, samarbejde med plejehjem og Lyreskovstien, for at nævne dem der er mest oplagte.

Ved at handle lokalt og involvere børnene i indkøb: (Brugsen, Netto, Rema, Shell, Byggemarked, Gårdbutik).

Ved at engagere os i lokale tiltag, som Ren Bov, Bov museum, biblioteksudstillinger, teater.

Ved at besøge forældres arbejdspladser, eller få besøg af lastbil, brandbil, politibil i forbindelse med at forældre arbejder dermed.

Ved at inddrage den Kultur og Historie, der er i vores område: grænsen, grænsesten, mindesten, Gendarmstien og fortælle om tingene i et børneperspektiv (Sigurds Danmarkshistorie/ Genforeningen).

Ved at snakke med naboer i området og besøge dem for at se deres hobbyer: Høns - lægger æg, samler æg. Biavl – laver honning.

Ved at udnytte, at skraldebilen henter skrald og vi får lov til at komme ud og se det. Ved at besøge det lokale vandværk, hvor vi ser, hvordan vandet renses.

Vi inddrager ikke altid lokalmiljøet som aktive medspillere, men som videns personer på deres felt, hvor vi kan få ny viden.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Det fysiske

Vi ønsker, at Børnehuset Mølleløkke har fleksible rammer, hvor vi skaber rum (både ude og inde), der inviterer til forskellige aktiviteter og fællesskaber, f.eks. nicher til ro, uforstyrret leg og fordybelse og plads til fysisk udfoldelse for såvel mindre som større grupper.

Indendørs indrettes institutionen så den i børnehøjde er indbydende og lys, med god mulighed for stille aktiviteter så vel som plads til fysisk udfoldelse.

Rammerne skal være overskuelige og indrettet med temabaserede legeområder i børnehøjde. Legeområderne skal indeholde attraktivt legetøj og kan variere over tid. Vi vil gerne tage hensyn til børnenes interesser og forskellige udviklingstrin. Vi ønsker at skabe rum til fordybelse og børnene skal både have mulighed for at udfolde sig fysisk, benytte sig af rum til rollelege samt stille aktiviteter. Legen kan med fordel foregå i

mindre grupper og med mulighed for at lege uden voksenopsyn. De fysiske rammer skal således være indrettet på en måde der giver barnet medindflydelsen på dets hverdag i institutionen samt understøtter dannelsen af relationer og venskaber.

Vi vægter gode lysforhold med meget naturligt lys og at kunne dæmpe/ spotte efter behov.

Vi lægger vægt på sundhed, herunder sund kost, bevægelse og hygiejne, hvor der arbejdes med hyppig håndvask for at forebygge sygdom.

Institutionen er "skofrit" område. Der skiftes til "indesko" i garderoben og alle gæster i huset bruger overtrækssko/ blå putter.

Ude liv hver dag:

Legepladsen indrettes med spændende udfordringer – opdeles i leg / aktivitet til zoner: stille, undersøgende / udforskende og vilde leg.

Legepladsen er præget af natur og spændende varierende beplantning.

Det psykiske

Rummene indrettes således, at alle kan være der og man føler sig velkommen.

Glæde skaber trivsel, vækst og lyst til læring. Børnene skal lære at tage ansvar for egne valg. I den forbindelse er det vigtigt at forstå og kende vigtigheden af egen betydning, sin egen rolle og sit eget ansvar i et hvert møde med et andet menneske og de omgivelser, vi befinder os i.

Der skal være mulighed for at have tæt voksenkontakt, ligesom mulighed for at kunne lege uden opsyn.

Vi vil gerne arbejde med farver og lysindfald for derved at skabe hhv. påvirke en hensigtsmæssig stemning.

Relation og kommunikation er vigtige fokusområder for os, at vise, at vi anerkender hinanden som vi er - uanset om forholdet gælder barn/voksen, barn/barn eller voksen/voksen.

Der er roligt, uden at der er klinisk

Der er indbydende, oprydligt og velkomment i indgangspartier og i både grupperum og fællesrum.

Alle, både børn og voksne, skal føle sig betydningsfulde.

Alle hilser på dem man møder, når man kommer og der bliver sagt pænt farvel, når man skal hjem.

Det æstetiske

Vi ønsker, at institutionen skal være et rart og inspirerende sted at være.

Glæde skaber trivsel, vækst og lyst til læring.

Udfoldelse af egen kreativitet og skaberlyst skal udleveres og derfor er det vigtigt for os, at det er børnekunst, der pynter såvel indendørs som udendørs for derved at anerkende deres skaberværk.

Udsmykningen skal være fleksibel, og tager afsæt i det, der afspejler tidens emne eller det, børnene er optaget af.

Tal / bogstaver / rim og remser eller brugen af bøger kan indtænkes i dette sammenhæng.

Gulve og vægge skal stimulere nysgerrighed og kropslig udfoldelse.

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

Læreplanstema	Alsidig personlig udvikling
Pædagogiske mål	<p>Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværes af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.</p> <p>Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.</p>
Hvad betyder det for os	<p>Vi vil være opmærksomme på et læringsmiljø, der er med til at udvide barnets erfaringsverden og deltagelsesmulighed.</p> <p>Udvikling sker via sociale relationer: - i hjemmet, - i institutionen, i samfundet.</p> <p>Læringsmiljøet skal fremme børnenes engagement og deltagelse, så de oplever fordybelse, kan prøve sig i forskellige roller, hvor de har succesoplevelser og udvikler deres viden, kompetencer og gå på mod, og derved opnår et positivt selvbillede, troen på eget værd og egne evner, hvilket kan medføre en robusthed over for mødet med modgang og udfordringer.</p> <p>Vi vil støtte børnene i deres egen udvikling og møde dem, hvor de er (tage udgangspunkt i nærmeste udviklings zone) – i trygge rammer.</p> <p>Vi vil være med til at danne et alsidigt, demokratisk individ, som kan indgå i fællesskaber.</p>
Pædagogisk praksis Derfor vil vi	<p>Skabe lærings- og legemiljøer, såvel udendørs som indendørs, der giver børnene mulighed for at kunne udfolde sig, fordybe sig, lege uforstyrret, lege med store armbevægelser og finde ro hhv. udfordring.</p>

	<p>Tilbyde børnene forskellige legemiljøer og materialer, der appellerer til deres forskellige interesser og alder.</p> <p>Benytte os af tilbud i lokalsamfundet, for derved at udvide deres horisont og nysgerrighed, og lære dem at begå sig i lokalområdet, hvilket kan give mulighed for udvidet erfaringsgrundlag.</p> <p>I voksenstyrede aktiviteter have fokus på at give plads til alle børn, som har behov for "et kærligt puf" (guidning) så de kan deltage og få en positiv oplevelse.</p> <p>Guide de børn, der har brug for en voksen for at finde ro i og koncentration i en aktivitet.</p> <p>Præsentere børnene for aktiviteter, der kræver deres deltagelse, for at styrke deres håndtering af krav og situationer, der kræver koncentration.</p> <p>Følge og give plads til børnenes spor og initiativer, således at der skabes betingelser for udvikling af bl.a. evnen til udforskning, fordybelse, nysgerrighed, engagement og gåpåmod.</p> <p>Lave aktiviteter på tværs af alder, både i mindre grupper og samlet som institution.</p> <p>Lave "barnets bog", en port folio med billeder og dokumentation fra børnenes hverdag. Dette kan danne grundlag for dialog med børnene, give et tilbageblik, så børnene får en fornemmelse af sig selv og sin formåen hhv. udvikling.</p> <p>Vægte forældresamarbejdet, da barnets alsidige personlige udvikling sker i samspil mellem hjemmet og institutionen.</p> <p>Være lydhøre over for det, forældre og børn beretter om fra deres hverdag, da det giver indsigt i deres erfaringsverden.</p>
<p>Pædagogiske principper</p> <p>Derfor er det vigtigt at de voksne</p>	<p>Er omsorgsfulde, anerkendende, nærværende, engagerede og møder det enkelte barn, hvor det udviklingsmæssigt er.</p> <p>Er gode rollemodeller (og er sig denne rolle bevidst).</p> <p>Har fokus på at skabe en god positiv relation til børn, kolleger og forældre.</p> <p>Er opmærksomme på, at kropssproget er det første børnene lægger mærke til og viser situationsfornemmelse.</p> <p>Følger og opmuntrer barnets nysgerrighed og støtter børnene i deres udviklingsprocesser</p> <p>Ser de svage / udfordrede børn, som har brug for hjælp til at vælge.</p> <p>Giver børnene en alsidig viden om verden, samfundet og demokrati gennem leg.</p> <p>Har overblik og bevarer roen – også i uforudsete situationer.</p> <p>Understøtter børnene i læring, konflikter og sociale arenaer.</p> <p>Kan, vil og har lyst til at....</p>
<p>Hvordan kommer det til udtryk?</p> <p>Tegn på læring</p> <p>Når børnene viser, at de har oplevet/ nået / er på vej til at:</p>	<p>Er nysgerrige og er aktive medspillere i dagligdagen.</p> <p>Bliver robuste – tør stå ved deres egen mening og holdning, men også kan sige "pyt".</p> <p>Har medbestemmelse og medindflydelse i hverdagen.</p> <p>Oplever stolthed over kunnen – glæde over at lykkes og tør gå i lag med nye udfordringer.</p> <p>Har kendskab til egen og andres grænser.</p> <p>Legerelationer indgås og skifter med tiden, hvor børnene åbner op for nye muligheder for at indgå i lege og relationer – hvor både rollen som initiativtagende og styrende afprøves samt den, der går med på andres ideer.</p> <p>Udviser selvværd og selvtillid og kan give udtryk for egne følelse og behov (jeg ved hvordan.../erfaring).</p> <p>Interesserer sig for hinanden og spørger ind til hinanden, har et positivt samspil i hverdagsrelaterede situationer og aktiviteter.</p>

	<p>Oplever sig som en del af fællesskabet og har en forståelse af, at alle er forskellige og kan have forskellige behov at tage hensyn til.</p> <p>Udviser tryghed i børnegruppen, hvor yngre lærer af de ældre, og de udviser tillid til de voksne.</p> <p>Oplever de voksne som lydhøre.</p> <p>I voksenstyrede aktiviteter tør være i centrum, agere og bidrage.</p>
--	---

Social udvikling

Læreplanstema	Social udvikling
Pædagogiske mål:	<p>Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.</p> <p>Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.</p>
Hvad betyder det for os	<p>Børns sociale udvikling sker i fællesskab med andre og her gør børnene sig erfaringer med, hvad det vil sige at deltage, have indflydelse og give plads til andre. Det er centralt at børnene har en oplevelse af at høre til, lykkes og være betydningsfulde for fællesskabet.</p> <p>Børnene skal opnå og benytte sig af kompetencer som at kommunikere, samarbejde og udøve empati.</p> <p>Vi mener det er vigtigt, at børnene gennem leg, medbestemmelse, selvbestemmelse og medansvar får et indblik i og en oplevelse af demokrati.</p> <p>Vi vil hjælpe barnet med at indgå i relationer / fællesskaber, hvor forskellighed ses som en styrke.</p> <p>Der er vigtigt for os, at børnene lærer at kunne knytte og holde venskaber, men også lærer at lege med / være sammen med andre end bedste venner.</p> <p>Det er centralt, at alle har en oplevelse af at høre til, lykkes og være betydningsfulde for fællesskabet</p>
Pædagogisk praksis Derfor vil vi	<p>Have aldersopdelte basisgrupper, som kan danne grobund for ligeværdige relationer.</p> <p>Skabe en inkluderende kultur, hvor alle børn skal opleve sig som en del af fællesskabet med netop det, de har at byde på af styrker, erfaringer og eventuelle udfordringer og særlige behov.</p> <p>Give plads til og understøtte børneinitieret leg, støtte og guide med planlagt vokseninitieret leg.</p> <p>Understøtte børnenes identitetsskabelse gennem deltagelse.</p>

	<p>Have opmærksomhed på, hvordan vi gennem aktiviteter kan styrke børnenes rolle i fællesskabet.</p> <p>Belyse, at vi kan lære af hinandens forskelligheder.</p> <p>Skabe ro, så børnene kan udvikle sociale relationer gennem bl.a. leg og indgå i nye relationer.</p> <p>Støtte børnene ved at sætte ord på handling og følelser.</p> <p>Skabe et læringsmiljø, hvor børnene såvel i daglig praksis som i pædagogiske aktiviteter, kan lære om sociale spilleregler.</p> <p>Lave pædagogiske forløb, der styrker børnenes sociale kompetencer f.eks. gennem etablering af legegrupper – såvel selvvalgte som ikke selvvalgte.</p> <p>Igangsætte aktiviteter, som tilgodeser det enkelte barns / gruppens behov.</p> <p>Lægge vægt på forældrenes betydning og inddrage deres erfaringer – fælles reference.</p>
<p>Pædagogiske principper</p> <p>Derfor er det vigtigt at de voksne</p>	<p>Er gode identifikations/ rollemodeller, er positive, anerkendende og udviser empati.</p> <p>Har en positiv forventning og tilgang til barnet og anerkender udviklingen, børnenes ressourcer og interesser og følger børnenes spor.</p> <p>Hjælper og understøtter børnene i at mestre og løse konflikter og uoverensstemmelser og hjælper barnet med at sætte ord på oplevelser.</p> <p>Ser børnene hvor de er og giver sig tid til at være sammen med dem.</p> <p>Er observerende, nærværende og understøttende og kan fastholde og støtte børnene i trufne valg, herunder fravalg af kontakter.</p> <p>Støtter barnet i at opnå en forståelse for, at vi er fælles om en leg og oprydning.</p> <p>Opstiller realistiske mål for børnene og sætter klare rammer og regler for det, børnene skal.</p> <p>Giver plads til forskellig leg og kan træde tilbage og iagttage inden evt. hjælp.</p> <p>Vægter forældresamarbejdet, går i dialog omkring børnenes trivsel og udvikling, udviser engagement og åbenhed, så forældre og børn oplever tryk og tilhørsforhold ift. institutionen.</p> <p>Har opmærksomhed på de børn, der har det svært ved at indgå i sociale relationer på egen hånd.</p> <p>Har en reflekteret tilgang over egen rolles betydning med henblik på at differentiere den pædagogiske indsats og skabe de bedste betingelser for børnenes udvikling og læring.</p>
<p>Hvordan kommer det til udtryk?</p> <p>Tegn på læring</p> <p>Når børnene viser, at de har oplevet/ nået / er på vej til at:</p>	<p>Har mindst en god ven i børnegruppen og en voksen, som de har en særlig tilknytning til, trives og er glade.</p> <p>Udviser glæde ved at være sammen med og indgå i en leg med andre, såvel børn som voksne, og på tværs af alder, køn og kultur.</p> <p>Har udviklet personlige og faglige kompetencer.</p> <p>Begynder at bruge ny viden og læring i "fri leg" og viser en adfærd, der udviser omsorg, forståelse, indlevelse og empati.</p> <p>Deltager med det, de hver især formår og føler sig trygge i institutionen.</p> <p>Kan vente, vise hensyn og lytte til hinanden.</p> <p>Samarbejder, tager initiativ, viser gåpåmod og kan sige til og fra.</p> <p>Kan forhandle og indgå kompromisser.</p> <p>Forsøger at håndtere konflikter.</p> <p>Tager ansvar for fællesskabet ved at yde og modtage og kan sætte sig i andres sted.</p> <p>Kan give og modtage hjælp.</p> <p>Kan klare at blive afvist af kammerater og forholder sig til det.</p> <p>Tør at give udtryk for sine følelser og kan lytte og respektere andres holdninger, følelser og behov.</p> <p>Kan værdsætte og føle sig værdsat.</p>

	Inviterer andre børn og deles om, hvem der bestemmer i legen.
--	---

Kommunikation og sprog

Læreplanstema	Kommunikation og sprog
Pædagogiske mål	<p>Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.</p> <p>Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.</p>
Hvad betyder det for os	<p>Vi vil skabe et læringsmiljø, hvor sproget, ordforråd og sprogforståelse er i fokus, såvel verbalt som nonverbalt.</p> <p>Vi vil hjælpe børnene med at udvikle strategier til at tilegne sig sproget og sætter ord på handling, følelser og situationer.</p> <p>Vi er rollemodeller og vi bruger vores sprog bevidst og inviterer børnene til dialog.</p> <p>Børnenes sprogtilegnelse er en dynamisk proces, der er kendetegnet ved væsentlige individuelle forskelle.</p> <p>Sproget kan være / er udgangspunktet for at skabe lyst og nysgerrighed på omverden og verden.</p> <p>Vi har fokus på at spotte de børn, der har brug for ekstra opmærksomhed.</p> <p>Udviklingen af de kommunikative kompetencer har stor betydning for udviklingen af børnenes sociale kompetencer, og har dermed stor indvirkning på børnenes trivsel i institutionen.</p>
Pædagogisk praksis Derfor vil vi	<p>Sprogvurdere børn i min. 3- og 5-årsalderen, og herfra finde udgangspunkt for sprogindsatsen for det enkelte barn.</p> <p>Bruge samling, leg og hverdagsaktiviteter til samtale, sang, rim og remser.</p> <p>Gennem relationen og den anerkendende tilgang styrke børnenes kommunikative færdigheder.</p> <p>Understøtte børnenes nysgerrighed for sproget, både det talte og det nonverbale, f.eks. ved opslag af billeder, fokusord og bøger, og henlede opmærksomhed på skriftsproget.</p> <p>Have dialogisk læsning.</p> <p>Rette opmærksomhed på / udvikle ordforråd og begrebsverden, fakta og fiktion.</p> <p>Følge børnenes interesser.</p> <p>Forudsigelighed i hverdagen giver overskud til at lære og har dermed stor betydning for sprogudviklingen.</p> <p>Have et bibliotek med bøger og spil til hjemlån.</p>

<p>Pædagogiske principper</p> <p>Derfor er det vigtigt at de voksne</p>	<p>Har viden om barnets normale sprogudvikling og viden om sprogets betydning for børnenes trivsel, læring og fællesskab.</p> <p>Er gode identifikationsmodeller.</p> <p>Snakker med og til børnene og skaber rum til spørgsmål og nysgerrighed og aktivt støtter børnene i at få sat ord på verdenen omkring sig.</p> <p>Har en særlig opmærksomhed på de børn, der ikke af sig selv indgår i dialog, lege og aktiviteter, hvor de i fællesskab med andre børn og voksne kan udvikle deres sprog og kommunikative evner.</p> <p>Planlægger aktiviteter f.eks. ud fra aktuelle forløb, som har betydning for børnenes dagligdag.</p> <p>Er lyttende og anerkendende og opmuntrer til dialog og undersøgelse.</p> <p>Ikke automatisk giver svar på alle spørgsmål, men guider børnene til selv at finde dem: hvordan tror du..., hvad mener du....</p> <p>Sætter ord på følelser, behov og interesser.</p> <p>Vægter en fælles forståelse for, samt reflekterende tilgang til kommunikationsformer.</p> <p>Bestræber sig på at forstå barnets budskab – det fremmer lysten til tale.</p>
<p>Hvordan kommer det til udtryk?</p> <p>Tegn på læring</p> <p>Når børnene viser, at de har oplevet/ nået / er på vej til at:</p>	<p>Bruge sproget og har lyst til at bruge det (lytter, fortæller, fabulerer, synger, vrøvler, bruger rim og remser og genfortæller).</p> <p>Er åbne og motiverede og kan koncentrere sig.</p> <p>Er deltagende, nysgerrige, medbestemmende, har gode relationer med såvel børn som voksne, er fortællende og deres ordforråd udvides.</p> <p>Leger med sproget, udviser initiativ, bruger sproget i samvær – spontant eller ved voksenstyret aktivitet.</p> <p>Har de fysiske forudsætninger (hørelse / mundmotorik).</p> <p>Kan forstå en kollektiv besked / instruktion / vejledning.</p> <p>Får interesse for bøger og legelæser / genfortæller.</p> <p>Kan give udtryk for ønsker og behov, kan sige til og fra og kan sætte ord på følelser.</p> <p>Kender rammerne for en samtale (turtagning, kan vente hhv. lytte, være opmærksom på andre).</p>

Krop, sanser og bevægelse

Læreplanstema	Krop, sanser og bevægelse
Pædagogiske mål	Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.

	<p>Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.</p>
Hvad betyder det for os	<p>Børnene skal udvikle en alderssvarende grov- og finmotorik</p> <p>Børnene skal udvikle kropsbevidsthed og føle glæde ved at bevæge sig</p> <p>Børnene lærer bedst, når såvel krop, sanser og hjernen er i gang</p>
Pædagogisk praksis Derfor vil vi	<p>Tilbyde alsidige aktiviteter og lege, som tager udgangspunkt i hele kroppen – både for det enkelte barn og for børnegruppen.</p> <p>Være bevidste om, at kropsbevidsthed og kropskontrol skabes ved at bruge kroppen, fysisk, psykisk og sanseligt- såvel indendørs som uden-dørs (sang, musik, motorik, rytmik m.m.).</p> <p>Motivere til at afprøve og turde.</p> <p>Tilbyde en hverdag, hvor der er mulighed for at få pulsen op, men også mulighed for ro.</p> <p>Tage udgangspunkt i det enkelte barns formåen – og "puffe" på en blid måde.</p> <p>Have emneuger og bruge cyklen – såvel på legepladsen, som på mindre ture i trafikken.</p> <p>Have fokus på institutionens indretning, så den indbyder til både grovmotorisk og finmotorisk udfoldelse.</p> <p>Bruge naturen som rum for fysisk udfoldelse.</p> <p>Have en inspirerende legeplads, som stimulerer krop, sanser og bevægelse.</p>
Pædagogiske principper Derfor er det vigtigt at de voksne	<p>Har viden omkring kroppens udvikling, seksualitet, sanser, bevægelse og leg og formår at skabe gode muligheder for børnene.</p> <p>Understøtter børnene i at afprøve kroppen.</p> <p>Udviser bevægelsesglæde og er aktive og engagerede.</p> <p>Har overblik over børnegruppen for bl.a. at motivere børnene (også de usynlige).</p> <p>Tilpasser aktiviteterne til børnegruppen på baggrund af alder og udviklings-trin.</p> <p>Er bevidst om og har kendskab til god og varieret ernæring og hygiejne.</p> <p>Giver plads til at barnet i en acceptabel grad får lov til at udleve/udforske egen seksualitet (forskel dreng/pige, barn/voksen).</p> <p>Specielt vedr. drenge at acceptere, at de vil måle kræfter og slås.</p> <p>Støtte renlighedstræning og toiletbesøg.</p>
Hvordan kommer det til udtryk? Tegn på læring Når børnene viser, at de har oplevet/ nået / er på vej til at:	<p>Når børnene bruger kroppen.</p> <p>Når vi har den gode og tillidsfulde relation til børnene og disse udviser motivation og tillid til, at blive "puffet" ud i nye udfordringer.</p> <p>Børnene oplever at kunne / mestre og har lyst til at prøve mere.</p> <p>Har glæde ved bevægelse og udviser udholdenhed.</p> <p>Kunne forholde sig til forholdsord: varm/kold, foran/bagved, oppe/nede.</p> <p>Kunne kende egne fysiske/motoriske begrænsninger og formåen – også i forhold til andre.</p> <p>Udviser selvhjulpethed i forbindelse med rutiner, hygiejne, af- og påklædning.</p> <p>Lære at benævne kroppens anatomi og funktioner.</p>

	<p>Være bevidst om ernæring og hygiejne. Forholde sig til egen krop og seksualitet uden at krænke andre. Være i stand til at hjælpe andre, der endnu ikke har samme kompetence (f.eks. lyne en lynlås hos et yngre barn). Kende til kroppens begrænsninger og muligheder og kan bruge denne viden i praksis (f.eks. være to om at løfte en tung ting, være to om at skubbe cyklen op af bakken).</p>
--	---

Natur, udeliv og science

Læreplanstema	Natur, udeliv og science
Pædagogiske mål	<p>Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af bæredygtig udvikling.</p> <p>Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.</p>
Hvad betyder det for os	<p>Naturen er essentiel for krop og sanser og fordybelse. Vi vil bruge natur og uderummet så meget vi kan, for at børnene får udviklet deres motorik og sanser, udforskningslyst og personlige udvikling. Vi vil bruge det læringsrum, naturen giver os og udnytte og udforske det på alle årstider. Naturen og dens mangfoldighed er med til at skabe kropsbevidsthed og kropskontrol hos børnene. Natur og udeliv er med til at skabe og forstå mangfoldighed, både for naturen, men også for fællesskabet. Science er med til at skabe en større og bredere forståelse af verden. Det er vigtigt for os at skabe et meningsfuldt forhold til anvendelsen af digitale medier, så børnene kan få erfaring med at bruge disse fagligt.</p>
Pædagogisk praksis Derfor vil vi	<p>Bruge vores nærområde samt vores legeplads til leg, læring og fordybelse. Tilbyde børnene forskellige oplevelser og erfaringer, igennem aktiviteter og via børnenes nysgerrighed og på deres præmisser. Undres sammen. Bruge naturmaterialer i kreative aktiviteter. Have områder på legepladsen, hvor der må graves, undersøges og leges med mudder.</p>

	<p>Bruge naturen for at skabe forståelse for forskellighed. Se naturen som et læringsmiljø, som kan danne grobund for leg, fantasi, sanseoplevelser og fysisk udfoldelse. Understøtte børnene i deres nysgerrighed omkring naturen og om deres omgivelser. Stimulere børnenes fantasi og indlevelsessevne. Understøtte alle børn i mødet med naturen. Skabe et læringsmiljø, hvor børnene har mulighed for at stifte kendskab til og få erfaring med kategorier som vægt, form, farver og mængder. Bruge moderne teknologi f.eks. i form af vores active floor, Bee-bots, iPad og digitale forstørrelsesglas i vores pædagogiske arbejde – såvel inden- dørs som når disse medbringes udendørs.</p>
<p>Pædagogiske principper</p> <p>Derfor er det vigtigt at de voksne</p>	<p>Tilrettelægger aktiviteter og skaber et læringsmiljø, som indbyder til læring og nysgerrighed omkring nærmeste udviklingszone. Er observerende, nærværende og understøttende i børnenes møde med naturen og udelivet. Tilegner sig viden om naturen og dens kunnen/har kendskab til og interesse for og viden om nærmiljøet, flora og fauna. Er rollemodeller og er bevidste om evt. egen xxx fobi og respekterer børnenes evt. angstprægede reaktion på dyre- og planteliv. Giver lov til at eksperimentere, udforske og sanse. Er opmærksomme på betydningen af "livet i en træstub". Tager med ud i al slags vejr. Er rollemodeller vedr. miljøbevidsthed. Bearbejder og følger op på børnenes spor og iagttagelser. Skærper opmærksomheden på forskellen mellem tal/rækkefølge, mængder, mål og størrelsesforhold, vægt og tid. Ikke er teknologiforskrækkede, men bruger moderne teknologi som et supplement i arbejdet, bl.a. til at indhente mere viden sammen med børnene.</p>
<p>Hvordan kommer det til udtryk?</p> <p>Tegn på læring</p> <p>Når børnene viser, at de har oplevet/ nået / er på vej til at:</p>	<p>Udviser glæde, begejstring, respekt og forståelse for (at være i) naturen. Er aktive, både alene og sammen, og at de afprøver nye ting. Snakker om oplevelserne i naturen. Udforsker, eksperimenterer og undres over naturen. Værner om naturen. Udviser lyst og interesse, tør og kan eksperimentere med vægt, form, farver, mål og mængder.</p>

Kultur, æstetik og fællesskab

Læreplanstema	Kultur, æstetik og fællesskab
Pædagogiske mål	Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i lige-værdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.

	<p>Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.</p>
Hvad betyder det for os	<p>At børnene får kendskab til forskellige udtryksmuligheder, og aktivt får mulighed for at afprøve, øve sig og eksperimentere med disse. Barnet skal opleve kulturelle tilbud og udfoldelsesmuligheder. Barnet skal opleve sig som en del af et fællesskab og få kendskab til traditioner og lege, samt få kendskab til andre kulturer og traditioner og lære at respektere dem.</p>
Pædagogisk praksis Derfor vil vi	<p>Have bøger i en bred vifte af genrer stående. I perioder have diverse materialer til fri afbenyttelse og til planlagte kunstprojekter. Holde rundkreds. Lave aktiviteter, der styrker børnene i at lære nyt og være åbne for det, de ikke kender, så de bruger deres fantasi og kreativitet og skubber til deres nysgerrighed som f.eks.: malerværksted, teaterprojekt, musik, rytmik, sang, dans m.m. Skabe en fælles forståelse, samt styrke identitetsdannelsen. Skabe mulighed for at afprøve og eksperimentere med forskellige materialer og kunstarter. Deltage i nærmiljøets tilbud (bibliotek, teater, museum, svømmehal). Fejre årets forskellige højtider og dermed traditioner (fastelavn, påske, Skt. Hans, høst, jul). Have egne traditioner i børnehuset (fødselsdag, fælles emneuger på tværs i huset, sommerfest, forældrearrangementer). Lege med børnene – formidle både gamle og nye fælleslege. Dokumentere dagligdagen i form af fotografier.</p>
Pædagogiske principper Derfor er det vigtigt at de voksne	<p>Har en bred viden om æstetiske processer og kendskab til forskellige materialer. Lærer af hinandens forskellige kreative sider og tør bruge dem. Har en viden, de kan formidle til børnene. Er bevidste om vores værdier og normer. Er rollemodeller. Er motiverede og engagerede. Selv tør udfolde sig kreativt, prøve noget nyt. Ser muligheder frem for begrænsninger. Er åbne over for andre kulturer og har kendskab til disse (tør møde og inddrage dem i det pædagogiske læringsmiljø). Kan give plads til spontanitet. Kan vejlede barnet i sin proces og anerkende resultat og forskellighed. Har forståelse for det enkelte barns forudsætninger. Viser respekt for børnenes arbejde.</p>
Hvordan kommer det til udtryk? Tegn på læring	<p>Børnene oplever glæde ved forskellige kulturelle tilbud. Børnene er nysgerrigt, eksperimenterende og spørgende. Børnene bruger fantasien og fordyber sig. Når børnene selv skaber og kreerer. Børnene bliver opmærksomme på kulturernes og traditioners forskellighed og ligestilling.</p>

Når børnene viser, at de har oplevet/ nået / er på vej til at:	Oplever sig som en del af et værdifuldt fællesskab.
--	---

Evalueringsskultur

	Evalueringsskultur
Hvad betyder det for os	At vi forholder os reflektivt til, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, udvikling, læring og dannelse. Den pædagogiske praksis skal udvikles og kvalificeres i forhold til børnegruppens skiftende sammensætning. De pædagogiske læreplaner evalueres mindst hvert andet år.
Pædagogisk praksis Derfor vil vi	Nedskrive iagttagelser ud fra konkrete hændelser/beskrivelser og reflektere over egen praksis. Denne tilrettelægges / ændres / opkvalificeres på baggrund af evalueringen og personalets faglige og selvkritiske tilgang. Formålet med evaluering skal stå klar – f.eks. et konkret spørgsmål vi ønsker at få svar på / en konkret forandring vi vil opnå.
Pædagogiske principper Derfor er det vigtigt at de voksne	Er åbne for "at blive kigget på" og reflekterer over egen praksis. Løbende evaluerer, om børnene som gruppe / enkelt individ viser tegn på læring/ er på vej til at udvise de punkter, som vi har nedfældet som værdifulde under de enkelte mål i denne læreplan, og i givet fald gennemføre de nødvendige ændringer i læringsmiljøet. Er opmærksomme på, at det ikke er det enkelte barn, der evalueres, men fokus i evalueringen er sammenhængen mellem læringsmiljøet og børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse.
Teoretisk baggrund	Som udgangspunkt for vores evalueringer vil vi bruge følgende: Vækstmodellen af Marianne Grønbæk Forandringsmodellen EVA's dialogkort Ministeriets sprogvurderinger Trivselskemaer
Dokumentation	Dokumentation i vores institution foregår på to plan: Generelle plan – beskrivelse og dokumentation af læringsmiljøet Individuelle plan Generelle dokumentation:

	<p>For at synliggøre vores arbejde med børnenes læring, udvikling, trivsel og dannelse vil vi arbejde med dokumentation / tydeliggørelse af læringsmiljøets aktiviteter og dagligdag i form af fotografier fra ture / aktiviteter / læringsituationer, kollager, malerier/ tegninger, klippe/klistre, teater, "koncerter" og udstillinger i institutionen.</p> <p>Derudover vil vi bruge Aula som kommunikations og dokumentations platform, hvor stuens planlagte og spontane aktiviteter beskrives og understøttes af fotodokumentation.</p> <p>Individuelle: Den individuelle dokumentation vedr. børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse fremlægges for forældrene til de to planlagte forældresamtaler. Vi tilbyder mulighed for en samtale ca. et halvt år efter at barnet er startet. I denne samtale tages udgangspunkt i barnets trivsel, leg, sociale, motoriske og sproglige udvikling. Til forældresamtalen i forbindelse med overgangen til skole tages udgangspunkt i "overgang og sammenhæng mellem dagtilbud og skole i Aabenraa Kommune og vi vil henvise til afsnittet omkring overgange til skolen i herværende pædagogiske læreplaner.</p> <p>Skulle der være behov for yderligere samtaler, tager vi dem gerne.</p> <p>Er vi bekymrede for et barns udvikling, beder vi forældrene om en samtale.</p> <p>Børnene tilbringer generelt mange timer i daginstitutionen, hvorfor det er væsentligt, at vi opfylder mange af børnenes basale behov og skaber gode forudsætninger for børnenes identitetsdannelse, personlighedsudvikling og læring. Dette skal selvfølgelig ske i tæt, åbent og ærligt samarbejde med forældrene.</p>
--	---

Samarbejde med forældrebestyrelsen:

Forældrebestyrelsen inddrages i udarbejdelsen af, evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsens viden om lokalområdet betragtes som værdifuldt og betydningsfuldt, når vi skal overveje, hvordan ressourcer i lokalsamfundet kan inddrages i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børnene.

Forældrene betragtes som en vigtig ressource, når vi skal skabe gode og sammenhængende overgange – fra såvel dagpleje til institutionen og fra institutionen til skolen.